

RIKSARKIVET, KOMMUNENE OG STRATEGIPROSESSEN I ARKIVVERKET

Riksarkivar Inga Bolstad 27. mai 2015

Hvem er vi og hva gjør vi?

2

Arkivverket

Arkivverket består av Riksarkivet, åtte statsarkiv, Samisk arkiv og Norsk helsearkiv. De viktigste oppgavene er å

- ta vare på arkiver fra statlige virksomheter
- gjøre materialet tilgjengelig for bruk
- føre tilsyn med arkivarbeidet i staten, fylkeskommunene og kommunene
- bidra til bevaring av privatarkiver

Våre institusjoner er både forvaltningsorganer og vitenskapelig baserte kulturverninstitusjoner.

Riksarkivet har ansvaret for arkivene etter sentraladministrasjonen og andre landsomfattende embeter og institusjoner, mens statsarkivene har ansvaret for arkivene etter lokale og regionale statlige institusjoner. Samisk arkiv har spesielt ansvar for samiske arkiver. Norsk helsearkiv skal ta vare på eldre, bevaringsverdige pasientarkiver fra helseforetakene, og forvalte disse for bruk til forskning og andre dokumentasjonsformål. Både Riksarkivet og statsarkivene oppbevarer mange private arkiver - etter bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner.

Hva gjør vi i dag for arkiv i kommunal sektor?

15. JUNI 2015

15. JUNI 2015 15. JUNI 2015

» Digitale arkiv i kommunene dokumenterer rettighetene våre. Ved sammenslåing av kommuner må kommuneleielsen sørge for at disse arkivene ikke går tapt. Videre må det legges til rette for gode digitale arkiver i de nye storkommunene. Det skriver riksarkivar Inga Bolstad.

Arkiver kan gå tapt i kommunereformen

Av Inga Bolstad

Kommunene har ansvar for viktige samfunnsoppgaver som skole, barnevern, sosial, helse og utdanningstjenester. Dokumentasjonen av disse tjenestene finnes hovedsakelig i digital form. Kommunearkiver brukes blant annet til å dokumentere barneverns tilstander og utdanningstjenester, de viser oppfølgingsprosesser og utvikling i grunnskolen, og brukes til å følge opp barna. Kommunearkiver er også en viktig kilde til kunnskap om vaksiner, og til å følge opp de ulike kommunene endringer i næringsstruktur og kommunale tjenester. Kommunen har ansvar for skole, barnevern, sosial, helse og utdanningstjenester. Dokumentasjonen av disse tjenestene finnes hovedsakelig i digital form. Kommunearkiver brukes blant annet til å dokumentere barneverns tilstander og utdanningstjenester, de viser oppfølgingsprosesser og utvikling i grunnskolen, og brukes til å følge opp barna. Kommunearkiver er også en viktig kilde til kunnskap om vaksiner, og til å følge opp de ulike kommunene endringer i næringsstruktur og kommunale tjenester.

» Når vi nå står foran en kommunereform, må løsninger for bevaring av de digitale kommunale arkivene være på plass før kommunegrensene endres.

Digitale kommunale arkiver er på plass for kommunegrensene endres. Kommunene ledet, som planlagt prosessen og forberet kommunene arkivene, må sørge for at dokumentasjonen av kommunale tjenester blir en integrert del av reformen. Tidlige erfaringer viser at det kan være utfordrende å sikre at kommunale arkiver blir en integrert del av reformen. Tidlige erfaringer viser at det kan være utfordrende å sikre at kommunale arkiver blir en integrert del av reformen. Tidlige erfaringer viser at det kan være utfordrende å sikre at kommunale arkiver blir en integrert del av reformen.

RIKSARKIVAR. De digitale arkivene er en forutsetning for at kommuner skal kunne utføre sine viktige oppgaver, og for at viktige oppgaver skal bli dokumentert over tid. Inga Bolstad er riksarkivar.

- Arkivutvikling, blant annet regelverk, metoder og standarder for dokumentasjonsforvaltning
- Fører tilsyn med arkivarbeidet og utarbeider bevarings- og kassasjonsbestemmelser
- Gir veiledning og tolker regelverk
- Bidrar til bevaring av privatarkiver

Samdok – et vellykket samarbeid

Riksarkivaren har et tett samarbeid med kommunal sektor

SAMDOK er en viktig arena

Synliggjøre arkivenes rolle i samfunnet og løse felles utfordringer på arkivfeltet

Samdok 2015 – prioriteringer, kommunesektoren

- **Kommunereform**
- **Digitalt depot i kommunal sektor**
- **Synliggjøring av arkiv i samfunnet**
- Synkron overføring av digitale arkiv til depot
- Kompetansemiljø elektroniske arkiv
- Tjenestegrensesnitt mot Noark 5
- Digitalisering av offentlig sektor – konsekvenser for arkiv
- Arkivarkitektur
- Dokumentfangst fra e-post
- Standardisering av «virksomhetsspesifikke» metadata
- Informasjonsformidling

Kommunale arkiv er viktige!

- Dokumenterer viktige samfunnsoppgaver som skole og barnevern
- Inneholder store mengder rettighetsdokumentasjon
- Viktig kilde til kunnskap om samfunnet
- **MEN:** Viktigst - helt nødvendige for at kommunen skal løse sine oppgaver

Ikke glem fagsystemene!

- En gjennomsnittlig kommune har ca 25-30 fagsystemer
- En fylkeskommune har ca 25
- En sterk sammenheng mellom størrelsen på kommunen og antall systemforekomster. Jo høyere folketall – desto flere systemforekomster
- Dette er også arkiv!
- SAMDOK-kartlegging: Det er minimum 12 000 bevaringsaktuelle systemforekomster fra perioden 1985 - 2010
- Pr. 2013 er under tusen uttrekk (eksporter) overført til depot

Rapport på Samdok-bloggen, <http://samdok.com/>

Kommunereform og arkiv – utfordringer og muligheter

- ❑ Virksomhetskritisk dokumentasjon må være tilgjengelig under prosessen og i den nye kommunestrukturen
 - ❑ Har kommunene oversikt over hvor arkivdokumentasjonen befinner seg?
 - ❑ Operative systemer fra dag en – er kommunesektoren forberedt?
- ❑ **Viktig at dokumentasjonshåndtering blir en del av prosessen!**

Kommunereform = oppryddingsjobb

- Hva har de gamle kommunene av arkivdokumentasjon?
 - Hva trenger den nye kommunen (raskt og på lenger sikt)?
 - Hva må bevares for ettertiden?
 - Hva kan kommunen kvitte seg med?
-
- Jobben kan starte nå!

Viktige verktøy

- Arkivplan- hva og hvor?
- Mange har en arkivplan, men:
 - Er den ajour?
 - Omfatter den også fagsystemer?
- Bevarings- og kassasjon – hvor lenge skal dokumentasjonen bevares?
 - Nytt regelverk 2014
 - Veiledning 2015 – rykende fersk!

Kommunereform og arkiv – Hva gjør RA/SAMDOK?

- Riksarkivaren vil bidra til gode prosesser - virkemidler veiledning, koordinering/utvikling av arkivfeltet, myndighetsutøvelse
- Tiltak i SAMDOK-regi:
 - ✓ Synliggjøre for ansvarlige myndigheter hvilke utfordringer reformen medfører mht arkiv (strategiske dokumenter)
 - ✓ Utarbeidelse av praktisk rettet veiledning: planlegging av prosessen, håndtering av eksisterende arkiver, og etablering av nye arkiver
 - ✓ Utarbeidelse av opplæringsopplegg for kommunene (samarbeid statsarkiv/IKA)
- Arkivverket tiltaksplan: synliggjøring, eksternt samarbeid/koordinering, internt samarbeid/koordinering

Kommunereformen – en deilig mulighet?

- Arkiv blir viktig – og synlig
- Bedre arkiver etter reformen?
- IKA-arbeidet en ressurs for kommunene
- Samdok kan bistå
- Arkivverket er faglig pådriver og støtte

Digitalisering og arkiv

- Digitalisering skaper nye utfordringer for arkiv!
 - bevaring
 - innsyn
 - personvern

Nordland

Tips oss! Nordlandsstemmer Trafikk Vær TV Radio Fylkesleksikon Skipstrafikk

Minnepinne med flere tusen personopplysninger sporløst forsvunnet

300.000 dokumenter er på avveie etter at én av Rana kommunes minnepinner ble borte i posten. Flere av disse inneholdt personopplysninger.

Journalist
Ole Marius Rørstad

Journalist
Lars-Petter Kalkenberg

Oppdatert 10.04.2015, kl. 14:18

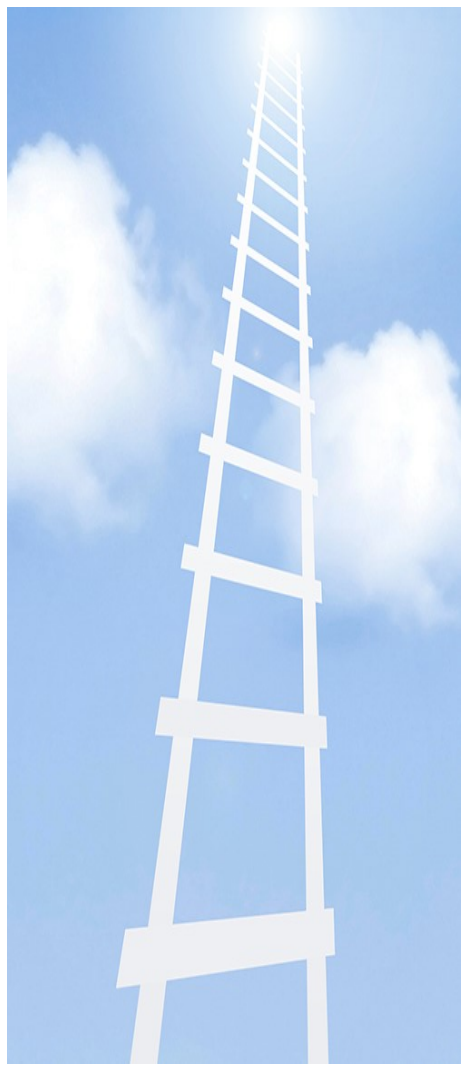
Før kommunereformen trenger Kommune-Norge en **FELLES STANDARD** for utveksling og samhandling av data. Med dagens metoder vil det koste milliarder av kroner å hente ut kommunenes egne data, på grunn av lukkede dataløsninger.

Kampen mot klokka og milliardkostnader

Arkivverket 2020

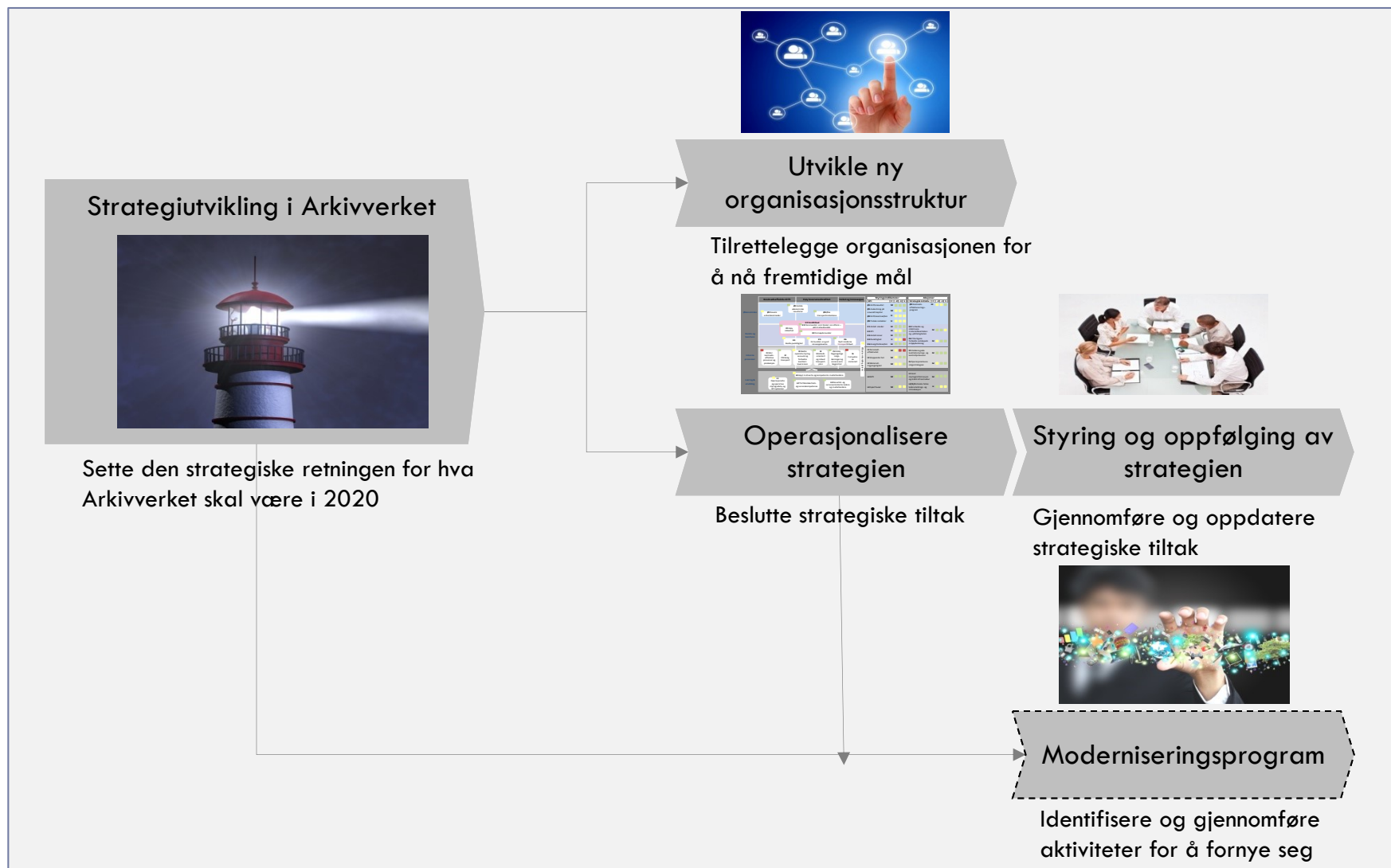
Arkivverket 2020 - strategi

Arkivverket – en relevant og tydelig samfunnsaktør

Prosjektet vil utvikle seg i flere faser

18

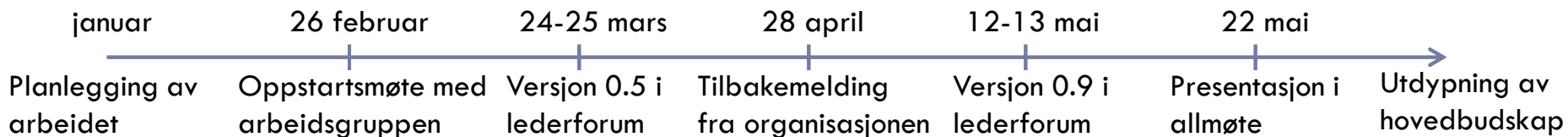

Vi lager fremtidsbilde

- Sette den strategiske retningen
- Er overordnet
- Skal si noe om hvilke områder vi skal utvikle oss på
- Detaljeres i videre strategiarbeid

Vårt arbeid med fremtidsbildet

Ulike grupper har jobbet med fremtidsbildet

- Arbeidsgruppen
- Ledergruppen
- Alle mellomledere
- Fagforeningene
- Hele Arkivverket

Arbeidet med fremtidsbildet 2020 er ferdigstilt

- Godt nok nå
- Revideres igjen etter en periode
- Målene våre vil bli mer konkrete når vi jobber videre med strategien

Takk for alle innspill som har kommet!

Kvalitet i tjenester og effektiv drift

I front for fremtidig arkivutvikling

Synlig og tydelig samfunnsaktør

LEVERANSER OG BRUKERE

1. Vi er en autoritet og pådriver for bevaring av bred, autentisk og relevant samfunnsdokumentasjon.
2. Lovverk, metoder og standarder for dokumentasjonsforvaltning og dokumentfangst bidrar til god kvalitet og effektiv ressursbruk i forvaltningen.
3. Vi har utviklet eArkiv til en nasjonal felleskomponent for dokumentasjonsforvaltning, overføring, bevaring og tilgjengeliggjøring av digitalt skapt arkivmateriale.
4. Tilsyn og veiledning til arkivskapere er målrettet mot de faktiske risikoene.
5. Vi sørger for at arkivsektoren har tilgang til en felles digital infrastruktur for å gi tilgang til arkiv og legge til rette for åpne data og brukermedvirkning.
6. Publikumstjenestene ytes hovedsakelig digitalt.
7. Vi målbærer og virkeliggjør grunnleggende demokratiske verdier og tar vare på kulturarven vår.
8. Vi er det ledende arkivfaglige miljøet, og brukes aktivt av forvaltningen, arkivsektoren, forskere og innbyggere.

ARBEIDSPROSESSER

1. Vi er proaktive innen vedlikehold og utvikling av regelverk og standarder.
2. Vi utfører målrettet forskning og utvikling.
3. Vi arbeider kontinuerlig med forbedringer og sammenheng mellom teknologi, prosesser og organisasjon.
4. Vi har sikre og skalerbare metoder og verktøy for datafangst, bevaring og tilgjengeliggjøring av samfunnsdokumentasjon.
5. Vi vurderer oss selv kontinuerlig fra et eksternt ståsted.
6. Vi opptrer profesjonelt, effektivt og forpliktende med våre samarbeidsparter.
7. Vi leverer til avtalt tid og kvalitet.

ØKONOMI

1. Penger brukt på Arkivverket fører til besparelser og verdier for andre.
2. Vi har en effektiv oppfølging av henvendelser fra publikum og myndigheter.
3. Vi er produktive og har effektiv ressursutnyttelse på tvers av organisatoriske enheter.

Fremtidsrettet ledelse, kompetanse og kultur

LÆRING OG UTVIKLING

1. Vi har en tydelig, resultatorientert og visjonær ledelse.
2. Det er attraktivt å jobbe i Arkivverket.
3. Vi utvikler riktig kompetanse på strategiske områder.
4. Vi har en felles kultur og identitet i Arkivverket og opptrer enhetlig som organisasjon.

Arkivverket 2020 – sentrale områder

22

**Kvalitet i tjenester
og effektiv drift**

**I førersetet for
fremtidig
arkivutvikling**

**Synlig og tydelig
samfunnsaktør**

Digitale utfordringer i offentlig sektor sentralt

Mer målrettet tilsyn og veiledning mot faktiske risikoer
eArkiv som nasjonal felleskomponent for dokumentasjonsforvaltning for overføring,
bevaring og tilgjengeliggjøring av digitalt skapt materiale
Stort potensial for besparelser i offentlig sektor
Felles digital infrastruktur

Fremtidsrettet ledelse, kompetanse og kultur

Riksarkivar Inga Bolstad

e-post: ingbol@arkivverket.no

Telefon 481 26 026